

Příloha č. 1

Kritéria kvality pro spolupráci s rodinou ve vybraných dokumentech

Rodiče vítáni

1. Rodiče se dostanou bez problémů do školy až do pozdních odpoledních hodin.

U vstupních dveří je umístěn viditelně označený zvonek, rodiče po zazvonění do školy pustí pověřená osoba. U vstupních dveří je viditelně uvedeno telefonní číslo, na které má rodič zavolat, aby ho do školy pustila pověřená osoba. Vchod do školy se nezamyká, je volně přístupný.

2. Rodičům jsou dostupné kontakty na všechny učitele a vedení školy.

Rodiče dostávají na začátku školního roku tištěný aktuální seznam s kontakty, mobilní telefon nebo e-mail na třídního učitele. Škola má aktualizované webové stránky, které obsahují jména všech vyučujících a vedení školy, seznam telefonních čísel a e-mailových adres, případně telefon na spojovatelku.

3. Rodiče mají k dispozici informace o tom, co a kdy se ve škole děje.

Rodiče na začátku školního roku dostanou tištěnou informaci o tom, kdy jsou školní prázdniny, termíny třídních schůzek, dní otevřených dveří a dalších významnějších akcí pro rodiče a žáky. Tyto informace jsou během roku neustále dostupné na webu školy a jsou průběžně aktualizovány.

4. Rodičům je zaručeno, že při třídních schůzkách není probírán prospěch a chování jejich dítěte před ostatními rodiči.

Všichni rodiče mají možnost konzultovat prospěch dítěte s konkrétním učitelem osobně. Každý rodič osobně dostane písemný přehled o hodnocení svého dítěte.

5. S rodiči učitelé komunikují partnerským způsobem.

Na rodiče, kteří se obrátí na vedení školy či na učitele, si škola vždy udělá čas. Pokud má důvod jejich požadavek odmítnout, svoje stanovisko jim vždy vysvětlí. S rodiči komunikuje důstojným způsobem a dbá na to, aby u jednání nebyl nikdo, koho se to netýká.

6. Školní akce pro rodiče jsou pořádány v termínech a hodinách, které jim umožní se opravdu zúčastnit.

7. Informační tabule o značce Rodiče vítáni je viditelně umístěna u vstupu do školy.

Mezi volitelná kritéria patří např. nabídka konzultačních hodin pro žáky i rodiče, školní dokumenty, kterými je ŠVP aj., jsou zpřístupněny na webu školy s řádným vysvětlením cizích termínů nebo umožnění vstupu rodičům do vyučování.(Feřtek, 2011)

Kompetentní učitel 21. století: Mezinárodní profesní rámec kvality ISSA

Kritéria a indikátory, které se vztahují k oblasti rodina a komunita:

Kritérium: Učitel utváří partnerský vztah s rodinami dětí, nabízí rodinám i dalším členům komunity možnost zapojit se do výchovy a vzdělávání dětí, zapojit se do života učící se společnosti.

Indikátory: Učitel zapojuje rodiče dětí i členy komunity do vzdělávání dětí, umožňuje jim aktivní vstup do výuky, vítá jejich přítomnost ve třídě v průběhu vyučování.

Učitel dává rodičům příležitost spolurozhodovat o postupech vhodných k podpoře učení a rozvoje jejich dětí.

Učitel zapojuje rodiny dětí do rozhodování o věcech souvisejících s životem třídy/školy.

2. Kritérium: Učitel užívá formálních i neformálních komunikačních strategií ke sdílení informací o pokrocích v učení dítěte a dalších informací.

Indikátory: Učitel je v pravidelném kontaktu s rodiči dětí, průběžně je informuje o pokrocích, vzdělávacích cílech vyplývajících z kurikula, o akcích třídy/školy a to prostřednictvím osobních setkání i písemných materiálů.

Učitel pravidelně komunikuje s rodinami s cílem poznat rodinné prostředí dětí, a tím lépe porozumět jejich silným stránkám, zájmům, potřebám.

Učitel vytváří příležitosti, v nichž se rodiny mohou od sebe učit navzájem a vzájemně se podporovat.

Učitel zachovává důvěrnost informací týkající se rodin a dětí.

3. Kritérium: Učitel využívá k obohacení vzdělávání nabídky zdrojů, které mu poskytují děti i širší komunita.

Indikátory: Učitel navazuje kontakty a vytváří přátelské vztahy s lidmi, organizacemi a institucemi, které mohou obohatit vzdělávání dětí, získává od nich odbornou i materiální podporu, umožňuje dětem v rámci výuky vstoupit s těmito lidmi do kontaktu (exkurze, návštěva ve třídě).

Učitel pomáhá rodičům orientovat se jakým způsobem získávat potřebné informace, pomáhá vyhledávat informační zdroje a poradenství potřebné ke zlepšení kvalit učení a rozvoje dítěte.

Učitel do vzdělávání začleňuje obsahy a témata, která korespondují se zkušenostmi dětí ze života ve vlastní rodině/komunitě.

Učitel nabízí rodičům informace a nápady, jak pro děti vytvořit vhodné domácí k učení, stimulační prostředí a pomáhá rodičům zlepšovat jejich rodičovské kompetence.

Příloha č. 2

Přepis rozhovoru s třídní učitelkou

1. Nabízíte rodičům takové aktivity, kterých by se mohli zúčastnit současně s dětmi a dalšími členy jejich rodiny?

Ano. Mezi velice oblíbené akce patří např. vánoční a velikonoční pracovní dílny (celkem jsou čtyři ročně), kterých se rodiče mohou zúčastnit. Dále je to autorské čtení, na kterém žáci všem rodičům prezentují své příběhy, které si v průběhu roku vymysleli a sepsali. Všechny dílny pak probíhají od rána až do odpoledních hodin. I to je možná důvod, proč se dílen zúčastňuje samá část rodičů (asi jedna čtvrtina). Autorské čtení začíná v odpoledních hodinách. Této akci se zúčastňuje převážná část rodičů. Projekt Zahradní slavnost, kterého se účastní asi 8 rodičů, je organizován klubem rodičů – dva rodiče z mé třídy jsou zároveň členy (jedná se o celoškolský projekt). Mezi další akce patří sportovní den/odpoledne, kterého se zúčastňují asi tři rodiče z mé třídy. Každý z nich dostane na starosti jedno stanoviště. Snaží se pomoci i s organizací (snaží se obstarat různé materiály, nebo zajistit dopravu věcí na hřiště).

Mohly by být pracovní dílny realizovány až v odpoledních hodinách, aby se jich zúčastňovalo více rodičů?

To by moc nefungovalo, protože nám dílny zaberou téměř celý den. Nestihly bychom vše, co je naplánované.

Které aktivity nejvíce preferujete?

Osobně preferuji nejvíce pracovní dílny, protože se jedná o velice příjemnou akci, na kterou se těší hlavně děti.

Jak často je pořádáte?

Dílny jsou pořádány čtyřikrát ročně a jsou na určité téma – roční období atd. Sportovní den je pořádán jednou ročně, projekt Zahradní slavnost také (na konci školního roku, kdy je teplé počasí).

2. Umožňujete rodičům zúčastnit se výuky?

Rodiče vědí o možnosti vstoupit po dohodě do výuky, využívají ji většinou v první třídě - někdy jako pozorovatelé, jako asistenti např. v centrech aktivit. Přijít mohou kdykoli. Tato možnost je uvedena i v ŠVP. Dalším vstupem, který rodiče více využívají je také rozdávání vysvědčení, kdy mohou být přítomní ve třídě. Další možností nových rodičů budoucích prvňáků jsou týdny otevřených dveří, kdy se mohou účastnit jednoho dne v programu Začít spolu, aby měli představu o výuce a pak se rozhodnout, zda přijít k zápisu. Jedna maminka byla v roli odborníka, když dětem ve třídě dávala přednášku o bezpečnosti. Všeobecně si myslím, že je dobré, že rodiče mohou být přítomní na vyučování, protože uvidí, že práce s dětmi není snadná a učitelovo úsilí třeba i ocení. Nebudou tak kritičtí.

Kolik rodičů tuto možnost využívá?

V první třídě někteří rodiče přišli jako pozorovatelé a asistenti (asi 5). Ve druhé třídě o to již zájem nyní neměli.

Proč si myslíte, že se výuky nezúčastňují?

Podle mého názoru je to tím, že rodiče dopoledne pracují a málokdo se může uvolnit. Některé maminky jsou sice na mateřské dovolené, ale mají problém s hlídáním svých mladších dětí. Jiní se spokojili s ukázkou výuky v první třídě, nebo s ukázkou, kterou viděli ještě před zápisem.

3. Poskytujete rodičům prostřednictvím různých materiálů informace o termínech, třídních schůzkách, dnech otevřených dveří atd.?

Na začátku školního roku dám všem rodičům papír, na kterém mají vypsané všechny důležité akce a jejich termíny. Každý týden pak na internet (webové stránky školy) vyvěšuji týdenní plány, které jsou volně dostupné. Pokud je potřeba, vložím dětem do

žákovské knížky informační letáčky, na kterých jsou napsané důležité informace. Používala jsem i nástěnku na chodbě školy, ale odpoledne, kdy si rodiče své děti vyzvedávají, je chodba zamčená a rodiče k ní nemají přístup. Proto nástěnku už nepoužívám.

Jaké materiály nejvíce preferujete?

Určitě internet a tištěnou podobu.

4. Komunikujete s rodiči i prostřednictvím individuálních konzultací, při kterých je přítomen i žák?

Ano, konzultuji.

Jak často tyto konzultace probíhají?

Dvakrát ročně probíhají konzultace ve třech, dvakrát ročně to jsou konzultace s rodiči.

Jaká je jejich délka?

A trvají zhruba 15 minut, ale pokud je potřeba řešit nějaký problém, konzultace se mohou protáhnout.

V čem vidíte jejich přínos?

Určitě v tom, že dítě má možnost nejen vyslechnou si, v čem je dobré a v čem by se mělo zlepšit, ale také se ke všemu může vyjádřit. Důležitou roli hraje i rodič, který se mnou navrhuje postupy řešení a plány, které dítěti pomohou s nápravou jeho nedostatků. Rodiče si na nich mohou prohlédnout sešity a práce svého dítěte. Na konzultace si zvykli a myslím si, že je vnímají velice pozitivně.

5. Používáte dětské portfolio a psanou zprávu, prostřednictvím které rodiče informujete o pokrocích dítěte?

Používám. Portfolio ale slouží především dětem, proto jim ho domů dávám až na konci školního roku. Pokud má rodič zájem, může do něj kdykoliv nahlédnout. Psanou zprávu také používám. Žák se také hodnotí (píše si každý týden sebehodnocení do žákovské knížky). K jeho sebehodnocení se vyjadřuje i rodič. Musím uznat, že tato forma hodnocení mi vyhovuje, protože vidím nejen pohled žáka, ale i jeho rodiče.

Dvě maminky prý portfolio neznají.

Je to asi tím, že ho dětem dávám až na konci školního roku. Zřejmě ho chápou jako „sbírku prací dítěte“, která se již tradičně na konci školního roku předává. Neznají ho pod názvem „portfolio“.

Jak často jim portfolio ukazujete?

Portfolio si rodič může prohlédnout, ale domů ho žáci dostanou až na konci školního roku. Často se mi stalo, že když ho děti nesly ukázat domů, už ho do školy nevrátily. Asi je to tím, že některé rodiny jsou vícečlenné a portfolio se tak snadněji někam ztratí.

Po jakých časových intervalech zprávu píšete?

Zprávu píše jednou za měsíc. Je to sice časově náročnější, ale píše ji ráda, protože vím, že rodiče si na zprávu zvykli a vnímají jí jako velice důležitou součást hodnocení.

6. Zahrnujete rodiče a rodiny dětí do plánování různých aktivit, projektů a činností?

Ano. Snažím se, abych rodičům nabízela takové aktivity, na kterých se mohou podílet i organizačně. Jedná se o třídní slavnost, karnevaly a besídky. Rodiče pomáhají obstarávat kostýmy a další materiály a pomůcky, které jsou k dané akci potřeba. Jedna maminka nám pravidelně zajišťuje dýně. Rodiče jsou většinou aktivní až po mé výzvě.

Zúčastňuje se jich většina rodičů?

Jedná se méně jak polovinu rodičů, kteří s těmito akcemi pomáhají. Další část rodičů je pak v roli publika. Karneval je asi jedna z mála akcí, na které se organizačně podílejí všichni rodiče, protože svým dětem obstarávají kostýmy.

7. Pořádáte takové příležitosti, při kterých byste rodiče požádala například o finanční pomoc na nákup materiálů do třídy, o pomoc s výzdobou třídy atd.?

Ano, snažím se při vhodné příležitosti požádat rodiče o pomoc.

Které příležitosti preferujete nejvíce?

Jsou to především třídní schůzky a konzultace. Dále pak používám webové stránky školy. Nejvíce ale preferuji právě osobní kontakt.

Proč?

Při osobním kontaktu se mohou jak rodiče, tak i já, lépe vyjádřit. Zároveň vidím, jak se k dané prosbě rodiče staví. Jak jsem ale řekla, těch aktivnějších rodičů je méně jak polovina. Ti pak, po mé výzvě, zareagují a snaží se pomoci. Co se týká finanční pomoci, příliš v této třídě nefunguje, protože si to rodiče nemohou dovolit (jedná se především o vícečlenné rodiny). Třidu si zdobím sama, ale ráda uvítám materiály, které mi rodiče poskytují.

Příloha č. 3

Přepis rozhovoru s rodičem

1. Vymýšlí učitel takové aktivity, kterých se může zúčastnit současně vaše dítě, Vy jako rodič a další členové rodiny?

Vybavuji si tvořivé dílny, kterých se mohou zúčastnit i rodiče. Další akcí je projekt Zahradní slavnost, na kterém jsem také jednou byla. Jednalo se o příjemně strávený večer.

Jak často jsou pořádány?

Tvořivé dílny se konají čtyřikrát ročně. Zahradní slavnost jednou ročně.

Zúčastňujete se jich?

Dílen se zúčastňuji jen dvakrát ročně. Bohužel mi to pracovní vytížení neumožní. Zahradní slavnosti jsem se zúčastnila.

2. Informuje Vás učitel prostřednictvím různých materiálů o dění ve škole, o termínech třídních schůzek, dnech otevřených dveří a jiných akcích pořádaných školou?

Ano. Informuje nás na třídních schůzkách, prostřednictvím žákovských knížek a také na internetových stránkách školy.

Které jsou, podle Vás, paní učitelkou nejvíce preferovány?

Myslím si, že asi internet. Je to asi nejpohodlnější a nejrychlejší.

Jaké materiály vyhovují Vám a proč?

Já preferuji také internet. Dostanu se na něj každý den a mám tak přehled.

3. Komunikuje s Vámi také prostřednictvím individuálních konzultací, při kterých je přítomno i Vaše dítě?

Ano, konzultace se konají čtyřikrát ročně (dvakrát za účasti dítěte dvakrát jen s rodičem).

Vyhovuje Vám jejich délka?

Ano. Trvají zhruba 15 minut, zatím se mi nestalo, že bych na nich byla déle.

Jaké přínosy tyto konzultace pro Vás mají?

Pokud budu mluvit o těch, kterých se účastní i mé dítě, tak přínos vidím v tom, že má možnost vyslechnout si názor jak můj, tak zároveň učitelky a přesvědčí se, že se naše názory shodují a nic si nevymýšlím. Úžasné je, že se děti mohou vyjádřit a odůvodnit, proč tomu tak je.

Změnila byste na nich něco?

Nezměnila. Délka i průběh mi vyhovují.

4. Umožňuje Vám zúčastnit se výuky?

Ano, zmínila se o tom, ale myslím si, že tuhle možnost moc rodičů nevyužívá. Já osobně ve škole pracuji (ve třídě vedle), a proto jsem měla možnost do třídy během vyučování vstoupit, protože jsme řešili organizační věci. Vzpomínám si ale na jednu maminku, která pracuje na policii a dětem dávala přednášku o tom, jak se bezpečně chovat na ulici a vyhýbat se cizím lidem.

5. Používá učitel jako nástroje hodnocení například dětské portfolio a informuje Vás i prostřednictvím psané zprávy, kde zhodnotí a popíše vývoj dítěte za určité období?

Používá jak portfolio, které dcera dostane na konci školního roku domů, tak i zprávu, ve které popisuje úspěchy a neúspěchy žáků. Děti si také píší sebehodnocení a rodiče se k němu také vyjadřují.

Jak často Vás s těmito nástroji hodnocení seznamuje?

Kompletní portfolio si děti odnáší na konci školního roku, ale není problém se na něj podívat i během roku. My jsme s jednotlivými částmi portfolio seznamováni v průběhu roku i díky tomu, že po každém projektu učitelka rodiče seznámí s tím, jak se dítěti v konkrétním projektu dařilo a v čem mělo nedostatky. Také ho učitelka donese na konzultace a my do něj v případě potřeby nahlédneme.

Vyhovují Vám tyto nástroje hodnocení?

Ano, sebehodnocení je velice prospěšné, protože se děti naučí formulovat své úspěchy a nedostatky. Budou to potřebovat celý život.

6. Zapojuje Vás učitel do plánování aktivit, projektů a činností?

Paní učitelka se rodiče snaží zapojovat do plánování akcí, ale musím uznat, že já jsem byla aktivní především v prvním ročníku mé dcery, protože teď jsem pracovně více vytížená. Velice se mi líbí týdenní plánování, které je dostupné na webových stránkách školy a jsou tam uvedené i akce, které se budou konat. Na základě tohoto plánu my, jako rodiče, můžeme zareagovat a nabídnout svou pomoc. Pokud je nějaká akce dlouhodobě plánovaná, seznámí nás s ní na třídních schůzkách, pokud se jedná o něco aktuálního, vyvěsí ji na internet.

O které aktivity se jedná?

jsou to různé projekty, tvořivé dílny, karnevaly, besídky atp.

Vyhovuje Vám četnost jejich pořádání?

Myslím si, že aktivit je opravdu hodně. Jak jsem ale řekla, vzhledem k pracovnímu vytížení si nemohu dovolit podílet se na nich jako divák, natož pak aktivně.

Jsou aktivity, kterých byste se ráda zúčastnila, ale paní učitelka/škola je nerealizuje?

O takových aktivitách nevím.

7. Pořádá vhodné příležitosti, aby Vás požádal např. o finanční pomoc na nákup materiálů do třídy, o pomoc při vymalování třídy, o pomoc při organizaci sportovního dne atd.?

Myslím si, že určitě. S pomocí se na nás obrací hlavně na třídních schůzkách, ale pokud je potřeba, napíše svou prosbu do týdenního plánu, který vyvěsí na internet.

Příloha č. 4

Ukázka nástroje hodnocení – psané zprávy

Milý

V měsíci březnu jsme pokračovali v nácviu psacího písma, zasloužíš si pochvalu za snahu a velkou pečlivost při psaní. Daří se ti diktát písmen, dokážeš podle diktátu zapsat bezchybně jednoduchá slova psacím písmem, začínáš psát i jednoduché věty. Trénuješ přepis slov z tiskacího do psacího písma, napojování různých písmen a zapamatování správného postupu při tvorbě písmen. Daří se ti plynulé čtení vět malými tiskacími písmeny, snažíš se o pěkný hlasitý a srozumitelný přednes. Dokážeš v textu najít informaci, odpovědět na otázku k příběhu. V matematice skládáš čísla do dvaceti z desítky a jednotek, sčítáš a odčítáš do dvaceti bez přechodu desítky. Tvé práce jsou téměř bezchybné. Poradíš si se slovními úlohami, chápeš vztahy o několik více, o několik méně. Pracuješ samostatně, práci stihneš odevzdat včas. Pojmenuješ části lidského těla. Víš, jaké smysly člověk má a vyzkoušeli jsme si společně, jak fungují. Dokážeš popsat změny v přírodě na jaře, vyjmenovat roční období se základními znaky, vyjmenovat a zařadit správně měsíce v roce. Umíš ukázat čas na papírových hodinách – celé hodiny a údaje čtvrt, půl. V centrech aktivit pracuješ se zájmem, práce vždy dokončíš, rád pomáháš i ostatním. Zasloužíš si pochvalu za březnovou školní práci a dodržování dohodnutých pravidel chování.

Milý..... .

V měsíci březnu jsme pokračovali v nácviu psacího písma, zasloužíš si pochvalu za snahu. Pokud si dáváš záležet, píšeš pěkným psacím písmem. Některé tvé práce jsou ale velmi neupravené, pokus se o větší pečlivost. S tím souvisí i chyby v diktátu písmen, ještě nedokážeš podle diktátu zapsat bezchybně jednoduchá slova psacím písmem. Chybujete i v jednoduchých větách. Trénuješ přepis slov z tiskacího do psacího písma, napojování různých písmen a zapamatování správného postupu při tvorbě písmen. Část písmen si pamatuješ, trénuj ale správné provedení a napojení. Procvičuj stále a denně plynulé čtení vět malými tiskacími písmeny, snaž se o pěkný hlasitý a srozumitelný přednes. Ještě

nedokážeš bez pomoci najít informaci, odpovědět na otázku k příběhu, píšeš, co vidíš u ostatních. Raději se vždy zeptej, čemu nerozumíš, rádi ti znovu vysvětlíme, jak na to... V matematice skládáš čísla do dvaceti z desítky a jednotek, sčítáš a odčítáš do dvaceti bez přechodu desítky. Tvé práce jsou odevzdané s drobnými chybami. Poradíš si se slovními úlohami, chápeš vztahy o několik více, o několik méně. Pojmenuješ části lidského těla. Víš, jaké smysly člověk má a vyzkoušel jsi, jak fungují. Test prokázal, že ještě nedokážeš popsat změny v přírodě na jaře, vyjmenovat roční období se základními znaky, vyjmenovat a zařadit měsíce v roce. Již se o to snažíš. Umíš ukázat čas na papírových hodinách – celé hodiny a údaje čtvrt, půl.... V centrech aktivit pracuješ se zájmem, práce ne vždy dokončíš. Pokus se o pravidelnou domácí přípravu aktovky a připravuj si své věci na vyučování. Dbej více na dodržování pravidel chování. Někdy jsi příliš nesoustředěný a vůbec nevíš, co máš dělat a úkoly pak vůbec nejsi schopen splnit. Snaž se respektovat, že hra již skončila a my jsme rádi, že jsi veselý. Je třeba pak začít zase v klidu pracovat. Věříme, že se zamyslíš nad doporučeními a bude se ti příští měsíc lépe dařit.

Příloha č. 5

Říjnové informace pro rodiče

4. 10. jdeme do knihovny

*10. 10. ve středu se vydáme **na výlet do podzimní přírody** po naučné stezce K. Čapka ve Strži ve Staré Huti. Odjezd od školy v **7.30** (děti z ranní družiny vyzvedneme) nebo v 7.45 na Nádraží Modřany, návrat tamtéž v 14.45 nebo v **15** ke škole. Cena **100,-Kč**. S sebou svačiny a pití, buřtíky a chléb na opékání, pláštěnku, sportovní oblečení a obutí. Dle zvážení malé kapesné. Obědy na tento den hromadně odhlášeny. Uvítáme s sebou připravené klacky na opékání. Přejeme si všichni krásný, slunný, podzimní den.*

*16. 10. v úterý jdeme **do divadla** Minor na *Můj první atlas světa*, s sebou **100,-Kč** na vstupenku cestovní doklad, svačinu, pití, vhodné oblečení, čip. Po obědě dle času následuje *Aj a Člověk a práce* – nezapomeňte učebnice a pomůcky.*

*19. 10. v pátek bychom vás, rodiče, přátele či známé, rádi pozvali na malé dopolední tvoření **Svátek barevného listí** – výrobky z plodů podzimu, listů a přírodních materiálů. Nahlašte nám, prosím, svou účast předem co nejdříve – kvůli přípravě aktivit a následné plynulosti a návaznosti prací.*

Děkujeme za pozornost Iva a Helena